

Seda PALANDUZ

**HALKA AÇIK
ANONİM ORTAKLIKLARDA
ORTAKLIKTAN
ÇIKARMA HAKKI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1
I. HALKA AÇIK ANONİM ORTAKLIKLARDA PAY SAHİBİNİN ŞİRKETTEN ÇIKARILMASININ KAVRAMSAL TEMELLERİ.....	5
A. Kavram	5
1. Terminoloji.....	8
a. Anonim Ortaklıklarda Çıkma, Ayrılma ve Satma Hakları.....	9
b. Anonim Ortaklıklarda Çıkarma ve Satın Alma Hakları.....	11
2. Çıkarma Hakkının Yabancı Pozitif Hukuklardaki Gelişimi	16
a. ABD Hukuku'nda Çıkarma Hakkı	17
b. AB Hukuku'nda Çıkarma Hakkı.....	22
c. İsviçre Hukuku'nda Çıkarma Hakkı	27
3. Türk Hukuku'ndaki Gelişmeler.....	29
B. Çıkarma Hakkının Öngörülmesinin Nedenleri	31
1. Menfaat İhtilaflarının Çoğunluk Pay Sahibi Lehine Giderilmesi	31

2. Halka Açık Şirket Statüsünün Getirdiği Yükümlülüklerden Kurtulmak	37
3. Şirketler Topluluğunda Tam Hâkimiyetin Sağladığı İmkanlardan Faydalanmak.....	39
4. Ekonomik Açıdan Pay Sahibinin Şirketten Çıkarılması	40
C. Çıkarma Hakkının Mülkiyet Hakkı Karşısındaki Durumu	48
D. Pay Sahibinin Şirketten Çıkarılmasının Çeşitli Kavramlarla Karşılaştırılması.....	50
1. SerPK’da Düzenlenen Kurumlar.....	51
a. Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Ayrılma Hakkı.....	51
b. Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Zorunlu Pay Alım Teklifi	53
c. Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Satma Hakkı.....	54
2. TTK’da Düzenlenen Kurumlar.....	57
a. Şirket Birleşmelerinde Ortaklıktan Ayrılma Akçesi.....	57
b. Şirketler Topluluğunda Hâkim Şirketin Satın Alma Hakkı	62
c. Hâkim Şirketin Hâkimiyetini Hukuka Aykırı Kullandığı Hâllerde Pay Sahibinin Payını Satma Hakkı.....	63
d. Hâkim Teşebbüsün Haksız Önemli İşlemlerinde Pay Sahibinin Payını Satma Hakkı.....	64
e. Haklı Sebeplerle Fesih Davasında Azınlığın Mahkemece Şirketten Çıkarılması	65
f. Iskat	67
3. Sözleşmesel Haklar.....	67
II. HALKA AÇIK ANONİM ORTAKLIKLARDA ÇIKARMA HAKKININ HUKUKİ NİTELİĞİ VE TABİ OLDUĞU KOŞULLAR	69
A. Türk Hukuku’nda Çıkarma Hakkının Hukuki Niteliği.....	69
1. Yenilik Doğuran Hak	69
a. Çıkarma Hakkının Yenilik Doğuran Hak Niteliği	69

b. Çıkarma Hakkının Yenilik Doğuran Hak Olarak Nitelendirilmesinin Sonuçları	75
2. Emredicilik	77
B. Karşılaştırmalı Hukukta Çıkarma Hakkının Koşullarına İlişkin Yaklaşımlar	79
C. Türk Hukuku'nda Çıkarma Hakkı Sahibi.....	84
1. Halka Açık Anonim Ortaklıkta Pay Sahibi Olmak.....	85
a. Fiili Halka Arz.....	86
b. Varsayımsal Halka Arz	87
c. Halka Açıklık Statüsünden Çıkarılmamış Olmak.....	89
2. Hâkimiyet.....	90
a. Çıkarma Hakkı Bakımından Hâkimiyet Kavramı	90
b. Hâkimiyet Eşiğinin Hesaplanması.....	96
i. Oy Haklarının Hesaplanması ve İmtiyazlı Payların Durumu	97
ii. Dolaylı Olarak Sahip Olunan Paylar.....	103
iii. Birlikte Hareket Eden Kişiler	108
iv. Oy Haklarının Donması ve Oydan Yoksunluk.....	111
v. Pay Üzerindeki İntifa ve Alım Haklarının Etkisi..	115
3. Hâkimiyet Eşiğine Ulaşma İmkânı Veren Hukuki İşlemler	117
a. Pay Alım Teklifi.....	117
b. Birleşme	120
c. Diğer İktisap Hâlleri.....	120
d. Eşiğe Ulaştıktan Sonra Ek Pay Alımı	122
4. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının ve Yatırım Ortaklıklarının Durumu.....	123
5. Satma Hakkının Kullanılmasına İlişkin Sürenin Dolması.....	125
6. Payların İki Yıl Süreyle Borsada İşlem Görmesi	126
D. Çıkarılan Taraf.....	127

III. ÇIKARMA BEDELİNİN BELİRLENMESİ VE HAKKIN KULLANILMASI USULÜ	131
A. Bedelin Belirlenmesi Sorunu.....	131
1. Bedelin Belirlenmesine İlişkin Karşılaştırmalı Hukuktaki Yaklaşımlar.....	132
2. Türk Hukuku'nda Bedelin Belirlenmesi.....	135
a. Payları Borsada İşlem Görmeyen Ortaklıklarda Hakkın Kullanım Bedeli	139
b. Payları Borsada İşlem Gören Ortaklıklarda Hakkın Kullanım Bedeli	143
c. Teminat.....	145
d. Bedele İtiraz İmkânı	146
B. Yabancı Hukuk Sistemlerinde Takip Edilen Usuller.....	148
C. Türk Hukuku'nda Çıkarma Hakkının Kullanılması Usulü.....	151
1. Kamunun Aydınlatılması	152
2. Satma Haklarının Kullanılması.....	156
3. Hâkim Ortağın Ortaklığa Başvurusu	157
4. Ortaklık Tarafından Yerine Getirilmesi Gereken İşlemler.....	158
a. Sermayenin Eş Zamanlı Olarak Artırılması ve Azaltılması	158
i. Kararın Hukuki Niteliğine İlişkin Görüşler ve Değerlendirmemiz	158
ii. Yetkili Organ	168
b. SPK'ya Başvuru	173
c. Çıkarma Bedelinin Çıkarılan Pay Sahiplerine Verilmesi.....	176
5. Hakkın Kullanılmasından Vazgeçilmesi.....	179
6. Çıkarma Hakkının Kullanılmasının Sonuçları	180
a. Payların İptali ve Pay Sahipliğinin Sona Ermesi.....	180
b. Ortaklığın SerPK Kapsamından Çıkarılması	181
SONUÇ	185
KAYNAKÇA	191